

FEMENIN

COMPETENȚELE FINANCIARE ȘI ECONOMICE ALE FEMEILOR MIGRANTE ÎN SCOPUL INCLUZIUNII ANTREPRENORIALE

IO6: GHID DE EVALUARE, CERTIFICARE ȘI ACREDITARE A COMPETENȚELOR FINANCIARE ȘI ECONOMICE ÎN VEDEREA INCLUZIUNII ANTREPRENORIALE A FEMEILOR MIGRANTE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cuprins

1. Introducere	3
1.1. Scopul și obiectivele Ghidului	3
1.2. Context.....	3
1.3. Acreditare, certificare și validare	4
1.3.1. Acreditarea	4
1.3.2. Certificarea	4
1.3.3. Validarea	4
2. La nivel european	5
2.1. Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (SECEEP)	5
2.2. Cadru European de Calificări (CEC)	5
3. La nivel național.....	9
3.1. Marea Britanie	9
3.2. Spania.....	11
3.3. România	13
3.4. Turcia	15
3.5. Polonia	18
3.6. Irlanda	19
4. Analiza proiectului pilot FEMENIN	21
4.1. Context și proceduri	21
4.2. Feedback privind implementările proiectului pilot	23
4.3. Evaluarea proiectului pilot: lecții învățate	24
5. Concluzii și recomandări	26

1. Introducere

1.1. Scopul și obiectivele Ghidului

Acest Ghid a fost întocmit în urma rezultatelor primare ale Obiectivului Intelectual 6 pentru FEMENIN – Competențele financiare și economice ale femeilor migrante în vederea implementării proiectului de incluziune antreprenorială. Scopul IO6 este de a furniza un document de referință cuprinzând recomandări pentru validare, certificare și acreditare, destinat factorilor de decizie politică, instituțiilor de educație, furnizorilor de EFPI și EFPC, partenerilor sociali și altor organisme intermediare și de a sprijini îmbunătățirea politicilor de certificare și acreditare privind competențele financiare și economice ale femeilor migrante, în funcție de etapele de implementare a proiectului, în Marea Britanie, Spania, România și Turcia.

Ghidul cuprinde

1. Concluziile cercetării referitoare la sistemele SECEEP și CEC în statele partenere, la care se adaugă programa de studii IO1 FEMENIN;
2. O analiză comparativă a situației actuale a deprinderii aptitudinilor financiare și economice de către femeile migrante, a oportunităților pentru profesorii și formatorii adulților implicați în acest demers;
3. O evaluare a implementării pilot a Aplicației mobile de instruire FEMENIN (FEMENIN Mobile Instructional Learning App) (IO3) și a Platformei multi-lingvistice de învățare online (Multilingual E-learning Platform) (IO4)
4. Concluzii privind procesul de implementare pentru îmbunătățirea potențialului de transfer al acestui rezultat, cu exploatarea la maxim și utilizarea rezultatelor FEMENIN de către factorii de decizie politică, instituțiile de educație, factorii interesați și alți potențiali utilizatori.

1.2. Context

Rezultatul proiectului FEMENIN constă într-o programă FEMENIN (IO1), care prezintă cunoștințele, aptitudinile și competențele de care profesorii și formatorii adulților au nevoie pentru a utiliza metodele inovatoare de predare-învățare pe baza TIC (tehnologia informației și a comunicațiilor) în pregătirea financiară și economică a femeilor migrante în Europa. Pornind de la această bază, a fost elaborat un conținut pentru șapte Module de pregătire privind aptitudinile financiare și economice ale femeilor migrante în vederea incluziunii antreprenoriale.

Aceste Module de pregătire sunt defalcate la rândul lor în Unități cu conținut specific de învățare și sunt puse gratuit la dispoziție pe Platforma multi-lingvistică de învățare online (Multilingual E-Learning Platform) (IO4) ca Resursă educațională deschisă (Open Educational Resource). De asemenea, proiectul a condus la elaborarea unei Aplicații mobile de instruire FEMENIN (FEMENIN Mobile Instructional Learning App) (IO3) destinată profesorilor și formatorilor de adulți în contextul antrenării aptitudinilor financiare și economice ale femeilor migrante, ca resursă de predare și totodată ca sursă sprijin în elaborarea de către aceștia a propriilor exerciții prin funcția „Generare” pusă la dispoziție de aplicație.

Pe baza situației actuale a calificării certificate ce va fi recunoscută la nivel mondial, IO6 este menit să exploreze oportunitățile și opțiunile legate de acreditarea, certificarea și validarea aptitudinilor și competențelor profesorilor și formatorilor de adulți în vederea dezvoltării competențelor financiare și economice ale femeilor migrante pentru integrarea acestora în mediul antreprenorial la nivel european și național.

1.3. Acreditare, certificare și validare

Înainte de a prezenta situația actuală a oportunităților de dezvoltare a competențelor economice și financiare în statele partenere, este important să existe o înțelegere reciprocă a noțiunilor de acreditare, certificare și validare:

1.3.1. Acreditarea

Acreditarea¹ înseamnă că funcționarea unei instituții sau furnizarea unui anumit program sunt autorizate de instituția autorizată legal în acest sens. Instituția poate fi un minister sau o agenție de acreditare sau de asigurare a calității, autorizată să aprobe aspectele legate de furnizarea programelor de educație superioară. Acreditarea reprezintă un proces extern. Pentru a obține acreditarea, instituțiile și programele trebuie să satisfacă anumite condiții impuse din exterior.

Acreditarea poate fi acordată instituțiilor, programelor sau amândurora. Atunci când se evaluează o calificare, este important de identificat ce fel de acreditare este necesară în sistemul din care face parte calificarea respectivă. Acreditarea națională ar trebui să fie acceptată ca dovadă suficientă pentru calitatea unei calificări, întrucât asigură legătura cu nivelurile sistemului național de educație și/sau cu nivelurile și rezultatele învățării în cadrul național de calificări.

1.3.2. Certificarea

Prin certificare se verifică dacă un profesionist îndeplinește un anumit set de criterii pentru aptitudini, competențe, atitudini și/sau locuri de muncă, măsurate formal prin intermediul unei evaluări efectuate de un terț, cum ar fi o agenție sau o instituție acreditată sau autorizată. Rezultatul certificării cu succes constă într-un certificat acordat organizației de organismul de certificare. Certificarea legată de rezultatele învățării înseamnă procesul de emiteră a unui certificat, a unei diplome sau a unui titlu privind rezultatele învățării, care atestă oficial că un set de rezultate ale învățării (cunoștințe, aptitudini și competențe) dobândite de o persoană, au fost evaluate și validate de un organism competent, în funcție de un standard pre-definit. Certificarea² poate valida rezultatele învățării în cadru formal, non-formal sau informal.

1.3.3. Validarea

Validarea³ poate fi definită ca un proces structurat de identificare, evaluare și recunoaștere în profunzime a cunoștințelor și aptitudinilor unei persoane, indiferent de modul în care au fost acestea dobândite. Validarea este menită să scoată în evidență diversitatea și bogăția modurilor de învățare ale persoanelor, indiferent de locul în care s-a desfășurat învățarea. Validarea este un proces care poate fi realizat de diferiți factori interesați din domeniul educației și pregătirii, de pe piața muncii și din sectorul terțiar. Există patru etape diferite de validare: identificarea, documentarea, evaluarea și certificarea. Aceste etape pot fi întrepătrunse și ponderate în diverse moduri – de ex., în procesul de dobândire a unei calificări formale, etapa de evaluare este crucială.

¹ <https://www.enic-naric.net/fileusers/European%20Recognition%20Manual%20Second%20Edition.pdf>

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1536&furtherNews=yes&newsId=9986>

³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-toolkit-tackling-early-leaving/intervention-approaches/validation-non-formal-and-informal-learning>

2. La nivel european

2.1. Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (SECEEP)

Sistemul European de Credite pentru Educație și Formare Profesională (SECEEP)⁴ reprezintă unul dintre instrumentele comune UE. El este menit să faciliteze transferul, recunoașterea și acumularea rezultatelor evaluate ale învățării, obținute de o persoană, în scopul obținerii unei calificări și promovării învățării continue de-a lungul vieții, prin metode flexibile și individualizate de învățare (Parlamentul European și Consiliul UE, 2009). Acest sistem oferă un cadru care facilitează mobilitatea cursanților și portabilitatea calificărilor, stabilind principii și specificații tehnice, și utilizând legislația și reglementările naționale existente. Astfel, SECEEP vine în completare și contribuie la dezvoltarea conceptelor și principiilor ce stau la baza Cadrului European de Calificări (CEC).

SECEEP este destinat tinerilor care se înrolează într-un program de educație vocațională inițială, ucenicilor, adulților aflați în proces de învățare pe tot parcursul vieții și, în general, oricărei persoane care s-a angrenat într-un proces de învățare formal, non-formal sau informal.

Scopul Sistemului European de Credite pentru Educația și Formarea Profesională (SECEEP) este:

- De a facilita obținerea validării și recunoașterii aptitudinilor și cunoștințelor legate de muncă, dobândite de persoanele fizice în diferite sisteme și state, astfel încât să le permită acestora să obțină diverse calificări vocaționale;
- De a stimula disponibilitatea deplasării într-o altă țară și într-un alt mediu de învățare;
- De a spori compatibilitatea între diverse sisteme de educație și formare profesională (EFP) existente la nivelul Europei și calificările pe care acestea le oferă;
- De a spori oportunitățile de angajare a absolvenților EFP și încrederea angajatorilor că acele calificări EFP confirmă dobândirea unor aptitudini și cunoștințe specifice.

2.2. Cadrul European de Calificări (CEC)

Cadrul European de Calificări (CEC) reprezintă cadrul european de referință, al cărui scop este de a face calificările mai ușor de înțeles și de comparat la nivelul diverselor state și sisteme din UE. Prin faptul că acoperă calificările la toate nivelurile și în toate sub-sistemele de educație și formare, CEC oferă o imagine globală și cuprinzătoare a calificărilor în cele 39 de state implicate actualmente în implementarea acestui cadru.

Scopul principal al CEC este de a face ca acele calificări ce pot fi obținute în diverse state și sisteme să fie mai ușor de înțeles și comparat. Acest lucru este important pentru a susține mobilitatea transfrontalieră a lucrătorilor și învățarea pe tot parcursul vieții, la nivelul întregii Europe.

CEC are la bază **opt niveluri de referință** definite din perspectiva **rezultatelor învățării**, i.e. cunoștințe, aptitudini și autonomie-responsabilitate. Rezultatele învățării reflectă ceea ce știe, ceea ce înțelege și ceea ce poate face o persoană la finalul procesului de învățare.

⁴ https://www.cedefop.europa.eu/files/5556_en.pdf

Fiecare din cele 8 niveluri este definit printr-un set de descriptori care indică obiectivele învățării, relevant pentru calificările la acel nivel, în orice sistem de calificări.

	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate & autonomie
	În contextul CEC, cunoștințele sunt definite ca fiind teoretice și/sau practice.	În contextul CEC, aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (care implică utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) și practice (care implică dexteritatea manuală și utilizarea metodelor, materialelor, ustensilelor și instrumentelor).	În contextul CEC, responsabilitatea și autonomia sunt definite ca fiind capacitatea cursanților de a aplica cunoștințele și aptitudinile dobândite în mod autonom și responsabil.
Nivel 1	Cunoștințe generale de bază	Aptitudini de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat
Nivel 2	Cunoștințe factice de bază într-un domeniu de muncă sau de studiu	Aptitudini cognitive și practice de bază, necesare pentru utilizarea informațiilor relevante în scopul executării sarcinilor și al rezolvării problemelor de rutină prin utilizarea unor reguli și instrumente simple	Munca sau studiul sub supraveghere, cu un anumit grad de autonomie
Nivel 3	Cunoștințe factice, cunoașterea unor principii, procese și concepte generale dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru executarea sarcinilor și rezolvarea problemelor prin selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și informații de bază	Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu Adaptarea propriului comportament la circumstanțe, pentru rezolvarea problemelor
Nivel 4	Cunoștințe factice și teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru găsirea de soluții la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare în cadrul liniilor directoare aferente unor contexte de muncă sau de studiu în general previzibile, dar care se pot schimba Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea

			activităților de muncă sau de studiu
Nivel 5	Cunoștințe factice și teoretice cuprinzătoare, specializate, într-un domeniu de muncă sau de studiu și conștientizarea limitelor cunoștințelor respective	O gamă amplă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru conceperea de soluții creative la probleme abstracte	Gestionare și supraveghere în situații de muncă sau de studiu în care schimbările sunt imprevizibile Revizuirea și dezvoltarea performanțelor proprii și ale altora
Nivel 6	Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	Aptitudini avansate, care denotă control și inovare, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor
Nivel 7	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor
Nivel 8	Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu sau aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudinile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente	Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională, precum și a unui angajament susținut pentru

			dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare
--	--	--	--

3. La nivel național

3.1. Marea Britanie

Cadrul Național de Calificări (CNC) și actualizarea SECEEP

Rezultatele învățării sunt standard la nivelul întregului sistem de educație din Marea Britanie. Încă din 1999 există o cerință ca toate programele și cursurile să prezinte explicit rezultatele învățării. Rezultatele învățării înseamnă o prezentare a ceea ce se așteaptă să știe, să înțeleagă sau să facă un cursant ca urmare a procesului de dobândire a unei competențe; capacitatea dovedită/demonstrată și individuală de utilizare a know-how-ului, a aptitudinilor, a calificărilor sau cunoștințelor în scopul rezolvării unor situații de muncă uzuale sau în schimbare și îndeplinirii anumitor cerințe.

O calificare în aceste condiții reprezintă o recunoaștere acordată cursantului în ceea ce privește dobândirea combinației specifice de credite și excepții cerute pentru acea recunoaștere. Cadrul național de calificări acoperă 8 niveluri, de la Certificatul General de Învățământ Secundar (GCSE, General Certificate of Secondary Education) care se eliberează la sfârșitul ciclului secundar (nivelurile 1/2); nivelurile A (nivelul 3); diplomele, certificatele și calificările (nivelurile 4/5); licențele (nivelul 6), masteratele (nivelul 7) și doctoratele (nivelul 8).

SECEEP, Sistemul European de Credite pentru Educația și Formarea Profesională, reprezintă cadrul tehnic ce facilitează transferul, recunoașterea și acumularea rezultatelor evaluate ale învățării în vederea obținerii unei calificări. El este menit să faciliteze învățarea pe tot parcursul vieții și să stimuleze mobilitatea cetățenilor europeni. Abordarea prin rezultatele învățării asigură o mai bună înțelegere și posibilitate de comparare a calificărilor și rezultatelor învățării la nivelul mai multor state, instituții din același stat sau al mai multor calificări. În trecut, a existat nevoia de a promova și spori gradul de conștientizare a sistemului european de credite pentru educația și formarea profesională din Marea Britanie în scopul sprijinirii implementării acestuia. Începând cu 2012, Ecorys UK Ltd, în calitate de Agenție Națională pentru programele de învățare pe tot parcursul vieții (Leonardo, Grundtvig și Transversal Study Visits) și Erasmus +, în parteneriat cu Consiliul Britanic, au coordonat o echipă britanică de experți SECEEP. Agenția Națională britanică gestionează proiectul derulat de experții britanici SECEEP în strânsă colaborare cu cele patru puncte de contact la nivel național pentru SECEEP (NCPS, National Contact Points) și cu 13 experți SECEEP. Experți din fiecare din cele patru țări care compun Regatul Unit sunt disponibili permanent pentru a furniza organizațiilor din Marea Britanie sprijin practic și pregătire în vederea stimulării cunoașterii și conștientizării SECEEP.

Profiluri profesionale pentru predarea cunoștințelor financiare și economice femeilor migrante din statele partenere

Inițiativa de Dezvoltare a Micilor Întreprinderi (SFEDI, Small Firms Enterprise Development Initiative) este singura organizație britanică ce conferă titluri întreprinderilor și inițiativelor antreprenoriale. Ea a identificat 21 de standarde naționale ocupaționale pentru educatorii antreprenorilor (2016), cum ar fi profesori, formatori profesionali, care includ:

- planificarea și livrarea unei programe eficiente de pregătire în antreprenoriat și inițiative antreprenoriale;
- construirea unei relații de colaborare cu studenții, educatorii și alți factori interesați;

- motivarea și stimularea studenților să-și dezvolte comportamentele, abilitățile și competențele antreprenoriale
- asumarea de către cursanți a responsabilității pentru modul propriu de învățare;
- împărtășirea propriilor practici ale educatorilor în inițiative antreprenoriale;
- promovarea diversității și incluziunii.

Grupul Parlamentar Multipartinic pentru Raportul pe Micro-Afaceri, intitulat *Un sistem educațional potrivit unui antreprenor*, solicită ca educația antreprenorială să fie inclusă în programa școlară la nivelul tuturor disciplinelor și tuturor nivelurilor de educație. Raportul privind asigurarea calității (2018) prezintă orientările general acceptate ale experților în ceea ce privește „informarea, stimularea și promovarea dezvoltării educației antreprenoriale la nivelul sistemului de învățământ superior din Marea Britanie”. Cu toate acestea, nevoile și provocările specifice cu care se confruntă femeile migrante care doresc să-și îmbunătățească situația economică și financiară prin inițiative antreprenoriale în Marea Britanie și modul în care educatorii și formatorii ar trebui să vină în întâmpinarea acestor nevoi, lipsesc aproape cu desăvârșire din literatura de specialitate.

Competențe financiare și economice în programa de pregătire a adulților și accesul la materialele de curs în statele partenere

Nu multe sunt dovezile în sensul că există inițiative de predare a unor cunoștințe financiare în afara sistemului general de educație, îndeosebi în ceea ce privește antreprenoriatul și femeile migrante. Cercetările arată că programele de educație destinate adulților ar putea include aceste aspecte, însă nu ca program avizat oficial la nivel național. Mai mult decât atât, literatura de specialitate vorbește prea puțin sau aproape deloc de nevoile specifice și provocările cu care se confruntă femeile migrante care doresc să-și îmbunătățească situația economică și financiară prin inițiative antreprenoriale în Marea Britanie și de modul în care educatorii și formatorii ar trebui să răspundă acestor nevoi.

Sunt foarte puține materiale disponibile, în afara programelor menționate anterior. Cu toate acestea, Inițiativa de Dezvoltare a Micilor Întreprinderi (SFEDI, Small Firms Enterprise Development Initiative) este singura organizație din Marea Britanie care conferă titluri întreprinderilor și inițiativelor antreprenoriale. Ea a identificat 21 de standarde naționale ocupaționale pentru formatorii în domeniul inițiativelor antreprenoriale, care au fost menționate în secțiunea de mai sus.

Validare și acreditare

Certificarea și validarea depind de statele și organizațiile partenere, în funcție de nevoile cursanților, și se bazează pe următorii trei factori:

- Rezultatele învățării sunt prevăzute în toate Unitățile FEMENIN și, prin urmare, pregătirea se face în conformitate cu sistemul educațional din Marea Britanie.
- Nivelul propus de calificare (a se vedea descrierea de mai sus a cadrului național de calificări din Marea Britanie) este CEC Nivelul 4.
- Marea Britanie dispune de toate elementele principale pentru implementarea SECEEP în cadrul sistemelor bine stabilite de credite și calificări. Totuși, SECEEP nu este implementat sau adoptat ca Sistem de Acumulare a Creditelor și de Transfer pentru Marea Britanie, mai ales că aceasta a părăsit UE.

3.2. Spania

Cadrul Național de Calificări (CNC) și actualizarea SECEEP

Cadrul național de calificări pentru învățarea pe tot parcursul vieții a fost deja elaborat de autoritățile spaniole: Cadrul Național de Calificări din Spania („Marco Espa.ol de Cualificaciones”, MECU). Cu toate acestea, el nu este operațional pentru moment, deoarece se lucrează încă la punerea sa în practică. Pe baza abordării prin rezultatele învățării, acest cadru vizează crearea unei legături între și coordonarea diferitelor sub-sisteme de educație și pregătire, inclusiv a calificărilor obținute în urma educației obligatorii, post-secundare și superioare, precum și a mecanismelor de integrare a validării proceselor de învățare non-formale și informale.

Baza legală pentru punerea în aplicare a MECU o constituie Decretul regal nr. 1027/2011, care definește nivelurile și descriptorii nivelurilor pentru echivalarea MECU cu nivelurile CEC. Acest cadru legal este încă în proces de elaborare și extindere, spre exemplu, prin Decretul regal nr. 22/2015 privind educația universitară și post-universitară.

Calificările naționale au fost atribuite nivelurilor MECU pe baza a trei criterii:

- a) Comparabilitatea descriptorilor de tipul calificărilor, definiți în cadrul rezultatelor învățării și descriptorii de nivel MECU;
- b) Implementarea metodelor comune de asigurare a calității în educația superioară și în EFP;
- c) Consultarea publicului cu organismele implicate în proiectarea, acordarea și utilizarea calificărilor într-un anumit domeniu.

Legea organiză nr. 8/2013 privind îmbunătățirea calității (LOMCE) a fost elaborată în conformitate cu obiectivele implementării CNC. Această lege este menită să îmbunătățească calitatea și să promoveze învățarea pe tot parcursul vieții, mobilitatea și coerența sistemului național în conformitate cu standardele internaționale. În acest sens, toate programele din acest cadru trebuie să includă rezultatele standard și măsurabile ale învățării.

CNC din Spania a adoptat un cadru cu 8 niveluri, comparabil cu CEC, care acoperă toate tipurile principale de calificări. În fapt, CNC din Spania are aceleași niveluri ca CEC, unde 1 este cel mai de jos iar 8 este cel mai de sus. Cele patru niveluri superioare sunt de asemenea compatibile cu cadrul de calificări din Spania pentru educația superioară, pe baza descriptorilor Dublin.

Pe de altă parte, intenția CNC din Spania este de a face mai ușor de înțeles sistemul spaniol de calificări, prin descrierea acestora prin raportare la rezultatele învățării. Abordarea prin rezultatele învățării este considerată o parte esențială a dezvoltării și implementării MECU. Cu toate acestea, noțiunea de rezultate ale învățării este un concept nou în contextul spaniol și nu este cunoscută la nivel larg. Descriptorii de nivel din cadrul CNC spaniol sunt definiți prin raportare la cunoștințe, aptitudini și competențe. Ei sunt inspirați din descriptorii de nivel pentru CEC dar sunt adaptați contextului național. Nivelul de implementare diferă de la un sub-sistem la altul, cel mai dezvoltat și elaborat fiind EFP. Sistemul de calificări EFP este definit în Legea organică nr. 5/2002 privind calificările și pregătirea profesională. Acest sistem este gestionat de mai multe instituții, printre care Institutul Național pentru Calificări (INCUAL) care întocmește Catalogul Național de Standarde Ocupaționale. Acest catalog reprezintă referința pentru elaborarea programelor EFP atât de către Ministerul Educației, Culturii și Sporturilor în EFPI, cât și de Ministerul Muncii și Securității Sociale în EFPC. Cele două programe principale ale EFP în Spania sunt:

- programele EFPI, care se finalizează prin conferirea diplomelor oficiale EFP. EFPI include programele oficiale EFP intermediare și superioare de aproximativ 2.000 ore, compatibile cu 120 ECTS.
- programele EFPC, care se finalizează prin conferirea Certificatelor de standarde ocupaționale. Sistemul EFP spaniol a implementat toate principiile SECEEP, cu excepția creditelor. Calificările EFP sunt exprimate în rezultate ale învățării și majoritatea calificărilor EFPI au fost actualizate din 2013. Deși numeroase

instituții și organizații din Spania iau parte la inițiativele și programele SECEEP, sistemul de credite SECEEP nu este încă pus în funcțiune. Ministerul spaniol al educației susține implementarea acestuia în colaborare cu guvernele regionale. SECEEP este implementat:

- nivelul superior al programelor EFP sunt conforme cu procesul Bologna și sunt compatibile cu ECTS;
- nivelul intermediar al diplomelor EFP și certificărilor profesionale Intermediate se bazează pe unități. Acest lucru se traduce prin obținerea unor Unități de rezultat ale învățării, care pot fi acumulate și transferate, dar cărora nu le sunt atașate credite. Acest sistem bazat pe unități sprijină procesul de validare al învățării non-formale și informale, astfel încât Spania deține un sistem de transfer al creditelor care este compatibil cu principiile și specificațiile tehnice ale SECEEP.

Profiluri profesionale pentru predarea cunoștințelor financiare și economice femeilor migrante din statele partenere

Institutul Spaniol al Femeilor (care se află în subordinea Cabinetului Președinției) și Fundación Mujeres, o organizație socială a femeilor, dezvoltă în prezent programul „ACTIVA tu Emprendimiento” (dezvoltă-ți o afacere), care dorește să încurajeze aptitudinile antreprenoriale și de management ale femeilor migrante.

Există rezultate ale învățării care descriu aceste profiluri.

Pentru Proiectul FORWAR există o listă recomandată de cunoștințe, atitudini și competențe ale formatorilor:

Cunoștințe:

- Metodologii de învățare bazate pe competențe, cu o atenție sporită pe învățarea informală;
- Teorii feministe și de gen;
- Migrația și deplasarea oamenilor;
- Noțiuni de psihologie și sociologie;
- Teoriile emancipării;
- Gestionarea diversității și relații interculturale (grupuri minoritare și majoritare);
- Cunoștințe de mediere și soluționare a conflictelor;
- Grupuri sociale și organizarea acestora (în țara de origine și în țara gazdă);
- Organizarea grupurilor și tehnici de facilitare;
- Cunoștințe despre legislația aplicabilă grupului-țintă (îndeosebi privind migrația și egalitatea de gen);
- Cunoștințe de bază despre resursele disponibile în țara de origine a femeilor migrante;
- Cunoștințe despre resursele disponibile și rețelele din țara gazdă și despre modul cum funcționează acestea;
- Modele de dezvoltare personală și relații interpersonale;
- Limbi străine și teoria comunicării;
- Comunicare interculturală;
- Cunoștințe despre legislația aplicabilă pieței muncii și realitatea efectivă;
- Cunoștințe despre procedurile de recunoaștere a calificărilor și validarea competențelor;
- Metodologii de analiză a nevoilor și cererilor.

Atitudini: deschidere; creativitate; curiozitate; auto-cunoaștere; empatie; solidaritate; încredere în sine; respect și toleranță; încrederea în capacitățile celorlalți; negociere și flexibilitate; lucrul în echipă și cooperare.

Aptitudini:

- aptitudini de comunicare: ascultare activă, parafrazăre, reformulare pozitivă etc.;
- capacitatea de a facilita grupuri;
- capacitatea de analiză și sinteză a informațiilor;
- capacitatea de a evalua interesele și solicitările celorlalți;
- capacitatea de analiză a sistemelor socio-culturale: abordarea diferitelor logici culturale;
- capacitatea de negociere și soluționare a conflictelor interculturale;
- capacitatea de a genera încredere și empatie;
- capacitatea de a fi imparțial atunci când trebuie intervenit într-o situație;
- învățarea de la ceilalți în mod informal și susținut;
- observarea oportunităților de inovare sau schimbare;
- identificarea ariilor de responsabilitate ale unei persoane (și limitărilor aferente).

Competențe financiare și economice în programa de pregătire a adulților și accesul la materialele de curs în statele partenere

Competențele financiare nu sunt incluse în mod oficial în programa de pregătire a adulților. Există câteva inițiative care oferă pregătire în domeniul financiar, cum ar fi crearea de către Camera de Comerț a unui Program de sprijin dedicat femeilor care doresc să-și deschidă o afacere (PAEM): este vorba de un program național de promovare și sprijinire a activităților de afaceri ale femeilor. Camera de Comerț beneficiază de sprijinul financiar al Fondului Social European, European Social Fund, al Institutului Femeilor și Egalității de Șanse de pe lângă Ministerul Sănătății, Serviciilor Sociale și Egalității, și al Camerelor de Comerț. Există materiale pentru formatori, dar acestea nu sunt unitare. Fiecare comunitate autonomă, municipiile, ONG-urile, asociațiile de afaceri etc. oferă acest tip de pregătire imigranților, cu ajutorul propriilor materiale de predare.

Validare și acreditare

Nu există programe cu certificare oficială, dedicate special imigranților sau imigrantelor. Persoanele care participă la unul din aceste cursuri pot primi o diplomă, însă aceasta nu este valabilă oficial. Pe de altă parte, există formare certificată în antreprenoriat, administrarea afacerii, management financiar și alte domenii similare, dar aceste nu sunt dedicate special imigranților.

3.3. România

Cadrul Național de Calificări (CNC) și actualizarea SECEEP

La nivelul României s-a decis elaborarea unui Cadru Național de Calificări (CNC) corelat cu Cadrul European de Calificări (European Qualifications Framework). Ideile care stau la baza CNC în România:

- În principiu, există opt niveluri naționale de referință – educație tehnică vocațională: 1-5; educație superioară: 6-8;
- Fiecare nivel este definit de un set de elemente descriptive care reflectă acele rezultate ale învățării care sunt relevante pentru obținerea calificării dorite.
- Calificările sunt descrise din punct de vedere al rezultatelor învățării.
- Calificările sunt descrise în funcție de competențe, iar competențele sunt formate dintr-un set coerent de rezultate ale învățării.

Instituțiile românești cu rol în aplicarea acestui cadru legislativ-normativ (în afară de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sporturilor – MECTS și Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale – MMFPS) sunt:

- Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP, <http://aracip.edu.ro/>);
- Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS, <http://www.aracis.ro>);
- Agenția Națională pentru Calificările din Învățământul Superior și Parteneriat cu Mediul Economic și Social (ACPART, <http://www.apart.ro>);
- Centrul Național de Formare și Perfecționare a Antrenorilor (CNFPA, <http://www.cnfpa.ro>).

Plan de acțiune pentru punerea în aplicare a SECEEP în România:

- Organizarea unor seminarii de informare pentru minim 600 de persoane privind educația vocațională și tehnică și implicațiile implementării SECEEP în România;
- Organizarea unor seminarii de pregătire pentru minim 120 autori de standarde de pregătire profesională și autori de programe, în vederea elaborării acestor materiale în conformitate cu recomandările SECEEP;
- Revizuirea și îmbunătățirea a cel puțin 200 de standarde de pregătire în conformitate cu recomandările SECEEP;
- Crearea a 16 rețele de parteneriat pentru îmbunătățirea calității învățării în educația vocațională și tehnică;
- Elaborarea unui raport anual privind situația implementării SECEEP la nivel național începând cu anul 2012.

Profiluri profesionale pentru predarea cunoștințelor financiare și economice femeilor migrante din statele partenere

Deși există profesori și formatori pentru adulți precum și alți profesioniști care predau cursuri de finanțe și economie femeilor provenite din medii defavorizate, materialele de predare elaborate nu sunt suficiente. Prin urmare, aceștia au nevoie de materiale suplimentare și utile în domeniul antreprenoriatului și în procesul de predare a cunoștințelor financiare și economice.

Competențe financiare și economice în programa de pregătire a adulților și accesul la materialele de curs în statele partenere

Anumite elemente ce țin de competențele adulților sunt cuprinse în Programul a Doua Șansă (PDS), care vine în sprijinul persoanelor care nu și-au definitivat studiile obligatorii și care este finanțat de Guvern ca parte din sistemul public de școlarizare. Educația economică, financiară și antreprenorială fac parte integrantă din procesul de reformă a educației adulților din România.

Ministerul Educației recomandă de asemenea ca toate instituțiile de educație interesate să ofere programe de educație financiară în cadrul propriilor școli să elaboreze o programă pentru un subiect opțional, care s-ar putea axa pe aspecte financiare. Există conținuturi relevante disponibile, în conformitate cu programa. Ele sunt grupate pe niveluri educaționale: școli, universități și instituții de educație dedicate adulților.

Domeniul financiar din România și toți factorii interesați s-au angajat să asigure un leadership comun pentru un proiect de mobilizare în interesul general al României, prin intermediul unei inițiative publice-private denumită Platforma de Educație Financiară. Obiectivul integrator al partenerilor platformei este acela de a îmbunătăți nivelul educației financiare în România. Inițiativa publică-privată monitorizează îndeaproape respectarea principiilor Strategiei Naționale de Educație Financiară, stabilite de OCDE. Platforma de Educație Financiară este un catalizator pozitiv al tuturor eforturilor depuse de jucătorii de pe piețele financiare legat de proiectele de educație. Asociația Română a Băncilor intenționează să

contribuie la elaborarea, împreună cu Ministerul Educației Naționale, a unor concepte financiare simple, inclusiv a unor exerciții ce vor fi incluse în programa școlară pentru a stimula competențele financiare ale elevilor de la școala primară la școala secundară dar și în cadrul educației adulților.

Validare și acreditare

Diplomele sau certificările de formare sau absolvire, precum și certificatele de competențe profesionale, calificările sau alte documente relevante, sunt acceptate doar dacă sunt recunoscute pe teritoriul României conform prevederile legale aplicabile. ONG-urile oferă asistență migranților în căutarea și găsirea unui loc de muncă îndeosebi în antreprenoriat. Cunoștințele financiare și economice sunt îmbunătățite cu ajutorul ONG-urilor și școlilor/universităților, prin activități de pregătire, ateliere locale, portofolii de practică etc., în cooperare cu sistemul bancar din România. La finalul acestor activități de pregătire se eliberează un certificat de participare.

3.4. Turcia

Cadrul Național de Calificări (CNC) și actualizarea SECEEP

Cadrul Național de Calificări al Turciei (CNC Turcia)

Studiile tehnice și administrative pentru elaborarea CNC Turcia au fost demarate în august 2010, odată cu înființarea Comisiei de Elaborare a CNC care a cuprins membri ai MoNE, CoHE și VQA. Planificarea CNC a fost gestionată de această Comisie de Elaborare.

Activitățile de planificare și dezvoltare a CNC Turcia au fost realizate în comun de Comisie și de Grupul de Lucru înființat de Comisie în octombrie 2010. Grupul de lucru a inclus reprezentanți ai MoNE, CoHE, VQA, ai ministerelor de resort, ai instituțiilor publice, ai sindicatelor și organizațiilor profesionale.

Proiectul final al Regulamentului CNC Turcia și Documentul CNC Turcia au fost transmise spre aprobare guvernului iar Regulamentul CNC Turcia a intrat în vigoare în urma hotărârii de guvern nr. 2015/8213, publicate în Monitorul Oficial nr. 29537 din data de 19/11/2015.

Instituția responsabilă/cu rol executiv

Stabilirea, elaborarea și calendarul CNC Turcia sunt în responsabilitatea Autorității pentru Calificare Profesională. Pentru a asigura cooperarea efectivă și o abordare de management participativ, Agenția a înființat unități cu rol consultativ, decizional și de implementare precum Consiliul de Coordonare CNC Turcia, Consiliul CNC Turcia și Consiliul Consultativ CNC Turcia. Toate aceste unități lucrează sub coordonarea Oficiului pentru Cadrul de Calificări. Toate instituțiile și organizațiile care sunt factori de decizie în ceea ce privește CNC Turcia au un cuvânt de spus în deciziile privind CNC Turcia.

Structură

Structura CNC Turcia cuprinde niveluri și tipuri de calificări. Structura pe opt niveluri reprezintă baza CNC și descriptorii de nivel reprezintă rezultatele minime comune ale învățării la fiecare nivel. Descriptorii de nivel reprezintă, totodată, un mecanism de identificare a nivelului relevant al tipurilor de calificări și de raportare a CNC la alte cadre. Tipurile de calificări reprezintă instrumentul principal cu ajutorul căruia multe calificări pot fi alocate nivelurilor CNC și vor permite includerea diferitelor calificări în categoriile de același nivel. Rezultatele învățării ale diferitelor tipuri de calificări vor fi dezvoltate prin elaborarea și îmbunătățirea descriptorilor nivelului relevant. Interacțiunea dintre niveluri și tipurile de calificări oferă o structură flexibilă pentru descrierea tuturor tipurilor de calificări și pentru sprijinirea dezvoltării acestora care sunt adecvate tuturor tipurilor de învățare.

CNC Turcia este un cadru utilizat pentru:

- i) îmbunătățirea competențelor existente;
- ii) dezvoltarea unor noi competențe;
- iii) recunoașterea învățării anterioare;
- iv) permiterea tranzițiilor verticale și orizontale între competențe și
- v) facilitarea comparației valabile la nivel internațional a competențelor.

Raportarea Cadrului de Calificări din Turcia la Cadrul European de Calificări

Unul dintre cele mai importante obiective ale CNC îl reprezintă obținerea diplomelor, certificatelor și calificărilor profesionale ce vor fi recunoscute și acreditate la nivelul tuturor statelor UE. În acest scop, CNC a fost pus în aplicare prin publicarea în Monitorul Oficial la data de 19/11/2015. Al doilea cel mai important pas în acest proces este corelarea CNC Turcia cu CEC. În acest sens, CNC Turcia trebuie corelat cu CEC, Spațiul European al Învățământului Superior și trebuie puse bazele unei asocieri solide care să permită obținerea unor diplome și certificări valabile la nivel internațional. Procesul de corelare este realizat de MoNE în cooperare cu Consiliul pentru Învățământ Superior și factorii relevanți, și cu sprijinul unor mecanisme de proiect finanțate prin programul Erasmus+.

Cel mai important factor al CNC Turcia îl reprezintă asigurarea calității. În acest sens, Regulamentul privind asigurarea calității în domeniul calificărilor, ce urmează a fi inclusiv în CNC Turcia (denumit, pe scurt, Regulamentul privind asigurarea calității) a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 30371 din 25.03.2018, și a intrat deja în vigoare.

Regulamentul include prevederi referitoare la asigurarea calității tuturor calificărilor, ca urmare a validării programelor de educație și pregătire formale și non-formale precum și a validării învățării non-formale și informale, stabilirii criteriilor de asigurare a calității și sarcinilor și responsabilităților instituțiilor responsabile cu asigurarea calității. El este elaborat în conformitate cu principiile privind asigurarea calității definite în Cadrul European al Calificărilor și acoperă toate cerințele privind calitatea, calificarea și certificarea aplicabile certificatelor emise în Turcia.

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/national-qualificationsframework-103_tr

Proiect niveluri CCT	Tipuri de calificări	Organisme responsabile
1	Certificat de participare pre-școlară	MoNE
2	Certificat de educație primară	MoNE
	Certificat de calificare vocațională nivel 2	VQA
3	Certificat de educație pre-secundară ²³	MoNE
	Certificat de lucrător semi-calificat	MoNE
	Certificat de calificare vocațională nivel 3	VQA
4	Certificat de lucrător calificat	MoNE
	Diplomă de absolvire studii liceale vocaționale și tehnice	MoNE
	Diplomă de absolvire studii liceale	MoNE
	Certificat de calificare vocațională nivel 4	VQA
5	Diplomă de absolvire învățământ superior de scurtă durată (academic) ²⁴	CoHE
	Diplomă de absolvire învățământ superior de scurtă durată (vocațional) ²⁵	CoHE

	Certificat de calificare vocațională nivel 5	VQA
6	Diplomă de licență	CoHE
	Certificat de calificare vocațională nivel 6	VQA
7	Diplomă de absolvire studii masterande (cu susținerea tezei de master)	CoHE
	Diplomă de absolvire studii masterande (fără susținerea tezei de master)	CoHE
	Certificat de calificare vocațională nivel 7	VQA
8	Doctorat (doctorat, competențe artistice, specializare în medicină)	CoHE
	Certificat de calificare vocațională nivel 8	VQA

În ceea ce privește calificările în educația superioară, alocarea punctelor SECEEP se face astfel:

- a) diplomă de studii superioare de scurtă durată vocaționale – 2 ani (120 ECTS14);
- b) diplomă de studii superioare de scurtă durată – 2 ani (120 ECTS);
- c) diplomă de licență – 4 ani (240 ECTS);
- d) diplomă de licență – 5-6 ani (300-360 ECTS); stomatologie, farmacie, medicină și medicină veterinară.

Calificările asociate programelor post-universitare sunt:

- a) diplomă de master fără susținerea tezei – 1,5 ani (90 ECTS15);
- b) diplomă de master cu susținerea tezei – 2 ani (120 ECTS);

Profiluri profesionale pentru predarea cunoștințelor financiare și economice femeilor migrante din statele partenere

Chiar dacă nu există profiluri profesionale specifice care să necesite o anumită calificare sau o anumită diplomă ori certificare, există totuși anumite cursuri de pregătire menite să sprijine incluziunea socială și ocupațională a femeilor migrante prin intermediul antreprenoriatului, organizate în marea lor majoritate de primării și ONG-urile active în domeniul educației migranților, care dovedesc faptul că un profil profesional este necesar a fi recunoscut și validat din punct de vedere al educației financiare și economice a femeilor migrante.

Competențe financiare și economice în programa de pregătire a adulților și accesul la materialele de curs în statele partenere

Catedrele de economie din cadrul universităților au în programa lor cursuri de educație financiară. Cu toate acestea, nu există o programă la nivel național pentru educația financiară dedicată adulților. ISMEK are de asemenea în programă cursuri dedicate antreprenoriatului care acoperă educația financiară și inițiativele antreprenoriale ale femeilor. În 2014, Consiliul Piețelor de Capital a elaborat primul plan de strategie națională pentru educație financiară, care acoperă revizuirea programei financiare din cadrul învățământului superior, dezvoltarea subiectelor financiare de bază.

Validare și acreditare

La finalizarea pregătirii antreprenoriale ISMEK, care acoperă și cunoștințe financiare pentru migranți în general, se eliberează un certificat de absolvire a cursului. Cu toate acestea, acest certificat nu este însoțit de o validare oficială pentru recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în cadrul acestor cursuri de pregătire.

3.5. Polonia

Cadrul Național de Calificări (CNC) și actualizarea SECEEP

Cadrul Național de Calificări din Polonia (CNC Polonia) propune opt niveluri de calificare, similar Cadrului European de Calificări. Cu toate acestea, CNC Polonia cuprinde trei niveluri de descriptori ai rezultatelor învățării. Primul nivel îl constituie descriptorii universali, care se aplică tuturor tipurilor de educație.

Cel de-al doilea îl reprezintă descriptorii specifici, care se aplică educației EFP și/sau superioare. Cel de-al treilea îl reprezintă descriptorii domeniului/disciplinei. CNC Polonia recunoaște atât calificări complete (nivelurile complete de studii) și calificări parțiale (certIFICATE care atestă rezultatele atinse ale învățării). Ministerul Educației este responsabil pentru coordonarea generală a CNC Polonia.

Modelul polonez de acumulare și transfer al creditelor este compatibil cu procedurile europene (ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System, adică Sistemul European de Transfer și Acumulare a Creditelor – utilizat în prezent în învățământul superior, SECEEP – European Credit System for Vocational Education and Training, adică Sistemul European de Credite pentru Educația și Formarea Profesională). Un sistem bazat pe credite ECTS este în funcțiune în sistemul de învățământ superior din Polonia sub coordonarea Agenției Naționale Poloneze pentru Programul Erasmus+.

Profiluri profesionale pentru predarea cunoștințelor financiare și economice femeilor migrante din statele partenere

Educația financiară și economică a femeilor migrante este asigurată de organizații regionale selectate.

Oficiile de imigrări și oficiile regionale de ocupare a forței de muncă sprijină incluziunea socială și ocupațională a femeilor migrante cu ajutorul antreprenoriatului. Cele două tipuri de instituții menționate mai sus pot organiza, în anumite cazuri, cursuri specializate (de exemplu, cursuri de limbi străine, cursuri de îmbunătățire a competențelor informative, instrucțiuni privind procedurile legale, căutarea unui loc de muncă).

Competențe financiare și economice în programa de pregătire a adulților și accesul la materialele de curs în statele partenere

Se fac eforturi considerabile pentru introducerea educației financiare în orele de curs, încă nu este disponibilă o programă completă în acest sens. Conținutul care este totuși disponibil acoperă subiecte importante din domeniul educației financiare, însă conștientizarea acestuia lasă mult de dorit, precum și motivația de a-l utiliza în mediile de predare-învățare. Din punct de vedere al migranților, instituțiile/ONG-urile care sprijină migrații organizează cursuri relevante de pregătire în domeniul educației financiare. Cu toate acestea, aceste organizații atrag atenția asupra lipsei de conținut adecvat, corespunzător programei.

Validare și acreditare

Nu există programe de certificare sau validate în acest sens, în momentul de față. Proiectul FEMENIN poate contribui la elaborarea de conținut care să fie în beneficiul femeilor migrante. Având în vedere că rezultatele proiectului vor fi disponibile public, acest lucru reprezintă un punct forte demn de luat în seamă.

3.6. Irlanda

Cadrul Național de Calificări din Irlanda este un cadru cu 10 niveluri, care asigură elaborarea, recunoașterea și acordarea calificărilor în Irlanda. Toate cele 10 niveluri sunt reglementate și monitorizate de Autoritatea Irlandeză pentru Calitate și Calificări. Această autoritate este o agenție de stat responsabilă cu promovarea calității și responsabilității în educație și serviciile de pregătire.

Nivelurile 1 și 2 (școala primară) sunt acordate de Autoritate direct și echivalează cu nivelul 1 al Cadrului European de Calificări (CEC). Comisia Națională de Examinare acordă calificările de nivel 3 – 5 (învățământ secundară). Examenele naționale corespunzătoare se finalizează cu acordarea unui Certificat Junior (nivelul 3), care echivalează cu nivelul 2 din CEC, și Certificatul de absolvire (nivelurile 4 și 5) care echivalează cu nivelurile 3 și 4 din CEC.

Nivelul 6 corespunde obținerii Certificatului Superior iar Certificatul Avansat echivalează cu nivelul 5 din CEC. Aceste certificate sunt acordate de instituțiile private de educație și de cele 13 institute irlandeze de tehnologie.

Nivelul 7 (Ordinary Bachelor Degree, adică diploma de licență obișnuită) echivalează cu nivelul 6 din CEC, nivelul 8 (Honours Bachelor Degree, adică diploma de licență de onoare sau diplomă superioară) echivalează de asemenea cu nivelul 6 din CEC. Nivelul 9 (Post Graduate Diploma, adică diploma de studii postuniversitare și Masters Degree, adică titlul de master) echivalează cu nivelul 7 din CEC, iar nivelul 10 (High Doctorate și Doctorate Degree, adică diploma și titlul de doctor) echivalează cu nivelul 8 din CEC. Toate calificările de mai sus sunt acordate de instituții private de educație, de cele 13 institute irlandeze de tehnologie și de cele 7 universități irlandeze.

Profiluri profesionale pentru predarea cunoștințelor financiare și economice femeilor migrante

Nu există în prezent formatori sau profesori ori organizații care să ofere cursuri de pregătire financiară și economică femeilor migrante care doresc să devină antreprenori în Irlanda. Cu toate acestea, a existat un curs relevant de mare calibru intitulat „Construirea unui viitor mai bun: pregătire antreprenorială pentru femeile migrante” (în engleză, *Building Better Futures: Migrant Women’s Entrepreneurship Training*) oferit de Academia Ryan a Universității Orașului Dublin în colaborare cu Centrul pentru Drepturile Migranților din Irlanda.

Competențe financiare și economice în programa de pregătire a adulților și accesul la materialele de curs în statele partenere

Cursul unic oferit de Academia Ryan femeilor migrante care doresc să devină antreprenori nu este disponibil publicului larg, deși modulele acestuia sunt publicate.

Modulele cuprind:

- Înființarea unei societăți/demararea unei afaceri în Irlanda;
- Experiența clientului și descoperirea clientului;
- Strategie de vânzări și proces;
- Branding și marketing digital;
- Planificare financiară;

- Comunicarea propriei afaceri;
- Sprijin prin mentorat.

Cu toate acestea, nu sunt disponibile materiale sau conținuturi suplimentare pe care educatorii să le poată utiliza.

Validare și acreditare

Nu există programe de certificare și validare care să sprijine transparența/vizibilitatea educației financiare și economice pentru incluziunea antreprenorială a femeilor migrante dar accesul la asistența oferită de NALA și de Parteneriatul pentru Comunități Noi ar putea asigura sporirea vizibilității subiectului și promovarea proiectului FEMENIN.

4. Analiza proiectului pilot FEMENIN

4.1. Context și proceduri

Această analiză, realizată de Gol, reprezintă un rezumat al rezultatelor și concluziilor în urma implementării în două etape a proiectului pilot IO3 FEMENIN Aplicația mobilă de instruire, IO4 FEMENIN Platforma multi-lingvistică de învățare online, care cuprind conținutul de predare bazat pe programa IO1 FEMENIN, și IO5 Set de aplicații mobile adaptate de învățare. Cele două etape-pilot au fost implementate în contextul IO6 Ghid pentru validarea, certificarea și acreditarea educației financiare și economice pentru incluziunea antreprenorială a femeilor migrante. Analiza se concentrează pe rezultatele implementărilor proiectului pilot, pe impactul acestora asupra educatorilor adulților și femeilor migrante în contextul pregătirii financiare și economice în cadrul educației și pregătirii adulților, pe ce anume a funcționat și pe lecțiile învățate.

Analiza vizează implementările proiectului pilot în Marea Britanie, Turcia, Spania și România. Atât monitorizarea cât și evaluarea implementărilor proiectului pilot au fost realizate cu ajutorul metodologiilor pilot propuse, puse la dispoziție de Gol.

Metodologii pilot și instrumente de evaluare pentru proiectul-pilot

Metodologiile pilot au fost elaborate pe baza Modelului Kirkpatrick de Evaluare⁵, una din cele mai utilizate metode de analiză și evaluare a rezultatelor și eficienței programelor de pregătire și educație, având în vedere că aceasta ia în considerare orice stil de pregătire, atât informal cât și formal, pentru a stabili aptitudinile, în funcție de patru criterii, incluzând *reacția, învățarea, comportamentul și rezultatele*.

Pe baza acestui model, proiectul FEMENIN a utilizat o evaluare nelineară și formativă, plecând de la premisa că învățarea și procesul de implementare trebuie evaluate la rândul lor astfel încât să existe feedback suficient pentru recunoaștere și validare. Prin urmare, au fost elaborate următoarele instrumente de evaluare, care au fost utilizate în ambele etape pilot:

1. Fișa de reacție – a fost elaborată pentru a evalua primele două niveluri, reacția și învățarea, din cadrul Modelului Kirkpatrick. Instrumentul a fost creat cu ajutorul unei abordări centrate pe cursant, care ia în considerare experiențele profesorilor și formatorilor de adulți referitoare la obiectivul pregătirii, materialele de învățare și rezultatele învățării, ce fac obiectul platformei de învățare online.
2. Sesiunile de întâlniri cu colegii – menite să monitorizeze etapa de pregătire a profesorilor/formatorilor de adulți; dezvoltarea cunoștințelor lor, modificările intervenite în comportamentele lor, și dificultățile cu care s-au confruntat de-a lungul procesului. Având în vedere că aceste sesiuni de întâlniri cu colegii sunt menite să ofere o evaluare intermediară, între etapele pilot, este de așteptat ca ele să ofere o perspectivă asupra nivelului de învățare și transpunere a învățării în aspectele practice ale unităților și aplicațiilor mobile. Pentru acestea sesiuni, partenerii au avut posibilitatea de implementare utilizând un model combinat.
3. Împărtășirea experienței/Chestionarul de reflecții – menit să monitorizeze nivelurile de comportament și rezultate din Modelul Kirkpatrick, cu ajutorul experienței profesorilor și formatorilor de adulți în aplicarea lecțiilor adaptate și aplicațiilor în mediul lor de predare.

⁵ <https://www.lucidchart.com/blog/how-to-use-the-kirkpatrick-evaluation-model>

Structură și etape

Etapa Pilot 1

Etapa 1 a fost gândită astfel încât să testeze Platforma multi-lingvistică de învățare online și Aplicația mobilă de instruire FEMENIN în baza programei și a conținutului de pregătire. Participanții au fost implicați în utilizarea platformei de învățare online și a aplicației mobile la diferite niveluri. În testarea platformei, s-a făcut și o prezentare a programei FEMENIN, pentru a oferi o imagine clară privind punctul de la care s-a plecat în elaborarea conținutului de predare pe de platforma de învățare online. Participanților din etapa pilot 1 le-au fost prezentate și explicate caracteristicile și beneficiile platformei de învățare online și ale aplicației mobile. Pe parcursul acestei etape pilot, participanții au fost de asemenea încurajați să se înscrie pe platforma de învățare online și să descarce aplicația pentru mobil, în scopul de a obține validarea acestei platforme, a conținutului programului de predare și de a introduce competențele necesare pentru etapa a doua în care au fost create modulele de învățare online adaptate și aplicațiile de învățare adaptate.

Etapa Pilot 2

În această etapă, profesorii și formatorii de adulți au fost sprijiniți și ghidați să utilizeze propriile lecții, aplicații și exerciții adaptate de învățare online în scopul promovării educației financiare și economice a femeilor migrante, cu ajutorul Aplicației mobile de instruire FEMENIN. Această etapă a permis participanților să-și adapteze lecțiile în funcție de nevoile cursanților și să aibă autonomie și flexibilitate.

Impactul Covid-19 asupra implementării pilotului

Pandemia cauzată de răspândirea virusului Covid-19 a afectat implementarea ambelor etape pilot în fiecare din statele în care s-a derulat acest proiect pilot. Fiecare din aceste state a fost afectat în funcție de evoluția pandemiei și de măsurile și restricțiile impuse. Calendarul ambelor etape pilot a fost modificat și actualizat cu acordul tuturor factorilor implicați.

În majoritatea statelor în care s-a desfășurat proiectul pilot restricțiile privind deplasările și diferitele grade de carantină impuse au intervenit în a doua etapă a proiectului pilot. Având în vedere că atelierelor tradiționale de lucru față în față nu au mai fost posibile, statele partenere s-au văzut nevoite să solicite eforturi mai autonome și mai independente din partea participanților, eforturi care au fost la rândul lor afectate de restricțiile impuse de pandemie și au făcut dificilă monitorizarea acestora și continuarea proiectului.

Acest impact a afectat eforturile statelor partenere de a monitoriza și ghida grupurile-țintă în mediul online, pe o perioadă mai lungă decât cea estimată inițial.

De asemenea, pe parcursul acestui demers s-a simțit mai acut nevoia de digitalizare și de utilizare a instrumentelor online. Având în vedere că al scopul secundar al proiectului FEMENIN este de a veni în sprijinul educatorilor de adulți în eforturile de îmbunătățire și integrare a competențelor digitale în practica lor de predare, aceste circumstanțe extraordinare au contribuit la sporirea conștientizării nevoii de utilizare a instrumentelor online și digitale, inclusiv a platformei de învățare online FEMENIN și a aplicațiilor adaptate pentru mobil. Această situație a evidențiat totodată relevanța instrumentelor online și mobile de tipul FEMENIN, care să răspundă nevoilor de digitalizare accelerată în sectorul educațional.

4.2. Feedback privind implementările proiectului pilot

Datele colectate cu ajutorul instrumentelor de evaluare pentru ambele implementări ale proiectului pilot au fost rezumate și prezentate de instituțiile partenere în cadrul proiectului pilot.

Etapa 1

Participanții au considerat că respectivul conținut a fost ușor de înțeles și esențial în dezvoltarea competențelor lor în calitate de profesori și formatori de adulți. Conform raportului-rezumat, modulele de învățare online FEMENIN au contribuit la îmbunătățirea înțelegerii de către participanți a tehnicilor de predare a conținutului financiar și economic, cu alte cuvinte, au fost extrem de utile.

Participanții au fost de asemenea impresionați de adaptabilitatea și flexibilitatea platformei de învățare online FEMENIN și a aplicației mobile de instruire FEMININ, care pot fi extrem de utile în rezolvarea diverselor nevoi de învățare și pot propune materiale diferite, elaborate de alți colegi educatori.

Participanții au navigat cu ușurință pe platforma de învățare online și au explorat conținutul elaborat de consorțiul FEMENIN. Pe de altă parte, aplicația mobilă de instruire FEMENIN a fost la început o provocare pentru participanți, aceștia considerând că însușirea modului de utilizare a acestei aplicații le-ar putea lua mai mult timp decât platforma de învățare online. Cu toate acestea, interesul participanților a rămas neschimbat.

În ceea ce privește atractivitatea platformei de învățare online și a conținutului de predare, o parte dintre participanți au afirmat că ar fi fost mult mai utilă introducerea mai multor videoclipuri și a unui conținut interactiv, având în vedere că oamenii preferă să aloce mai puțin timp cititului.

Pe parcursul implementării, participanților li s-a cerut să evalueze și să vină cu idei noi privind conținutul de predare potențial, care ar putea fi relevant pentru nevoile cursanților și statelor lor.

În urma acestei sesiuni, participanții și-au exprimat următoarele opinii:

- Formatorii de adulți trebuie să fie sprijiniți în ceea ce privește modul de abordare și comunicare cu adulții, îndeosebi cu migranții. Ei trebuie să fie informați cu privire la tehnicile și metodele utile care să-i ajute să-și cunoască mai bine cursanții și să strângă informațiile necesare.
- Noțiunea de migrant este diferită de la stat la stat, și ar fi utilă o definiție clară a acesteia. Formatorilor de adulți ar trebui să li se pună la dispoziție informații privind profilul migrantului în statul propriu.

În urma acestei sesiuni, participanților li s-a cerut de asemenea să precizeze dacă intenționează să-și elaboreze propriile lecții personalizate și să integreze rezultatele FEMENIN în practica proprie. Conform raportului-rezumat, majoritatea participanților au răspuns că doresc să-și elaboreze propriile lecții și să integreze rezultatele FEMENIN în propria practică. În plus, unul dintre participanți a precizat că există chiar un proiect Erasmus+ care sprijină incluziunea femeilor migrante, iar modulele de învățare online și aplicațiile pentru mobil oferite de FEMENIN ar putea fi un instrument suplimentar ce oferă o abordare multi-disciplinară.

Etapa a 2-a

Pe parcursul elaborării lecțiilor personalizate de educație financiară și economică, profesorii și formatorii de adulți au fost contactați și ghidați în scopul creării propriilor lecții. Pentru evaluarea acestor proceduri, s-a obținut următorul feedback:

- Participanții au utilizat foarte des Platforma multi-lingvistică de învățare online și Aplicația mobilă de instruire, îndeosebi atunci când au reușit să înțeleagă toate beneficiile acestora;
- Toți participanții au fost de acord că Platforma de învățare online le-a permis să utilizeze activitățile-instrumente elaborate de consorțiul FEMENIN într-un mod prietenos și le-a oferit o gamă variată de întrebări-tip personalizabile (chestionare) precum și posibilitatea de a-și crea propriile chestionare.
- Participanții au considerat aplicația pentru mobil ca fiind o resursă și un material util pentru profesorii și formatorii de adulți, deși oarecum dificil de utilizat de către utilizatorii finali. Pentru a facilita utilizarea aplicației pentru mobil, unul dintre participanți a sugerat introducerea unor tutoriale video pentru fiecare secțiune;
- Înțelegerea exercițiilor prin intermediul aplicației pentru mobil a durat mai mult decât înțelegerea conținutului de predare;
- Participanții au apreciat pozitiv funcțiile platformei și ale aplicației;
- Conținutul platformei de învățare online i-a ajutat pe participanți să îmbunătățească calitatea propriilor lecții;
- Participanții au fost foarte mulțumiți de activitățile planificate de ei și au început deja să le promoveze printre cunoștințe/pe rețelele proprii;
- Participanții au considerat că sunt mai bine echipați cu instrumente și activități online în urma conținutului de predare împărtășit, inclusiv cu sfaturi utile privind implicarea femeilor migrante în educația financiară și incluziunea antreprenorială.

4.3. Evaluarea proiectului pilot: lecții învățate

Ca evaluare generală a implementărilor proiectului proiect, este de menționat că au fost lecții învățate, ce ar putea contribui la sporirea valorii adăugate a rezultatelor FEMENIN prin promovarea recunoașterii și validării sale la nivel european.

4.3.1. Platforma multi-lingvistică de învățare online FEMENIN este un instrument eficient de colectare și transmitere a informațiilor privind educația financiară și economică a femeilor migrante

Conținutul și materialele de pe platforma de învățare online au fost extrem de utile în a oferi profesorilor și formatorilor de adulți idei despre cum să-și elaboreze propriile lecții personalizate. Platforma a contribuit la îmbunătățirea cunoștințelor grupurilor-țintă referitoare la educația financiară și economică și incluziunea antreprenorială a femeilor migrante. Pentru participanți, platforma s-a dovedit a fi o bancă extrem de valoroasă de resurse online.

4.3.2. Personalizarea conferă flexibilitate și autonomie

Funcțiile platformei de învățare online și a aplicației mobile care permit personalizarea lecțiilor, aplicațiilor și exercițiilor au fost elementele cel mai apreciate de participanți. Profesorii și formatorii de adulți au fost impresionați de flexibilitatea și autonomia pe care platforma și aplicația le oferă, prin aceea că le permit să-și elaboreze propriile lecții în funcție de profilul și nevoile cursanților din punct de vedere al educației financiare și antreprenorialului. Acest lucru deschide calea exploatării și validării prin adaptarea și transferul conținutului elaborat de profesorii și formatorii de adulți din celelalte state partenere.

4.3.3. Traducerea platformei de învățare online și a aplicației mobile în alte limbi decât cele ale statelor partenere poate contribui la o recunoaștere și validare mai răspândite a produselor FEMENIN

Unul dintre participanți, care lucrează pentru Înaltul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați, a recomandat traducerea platformei de învățare online și a aplicației mobile și în limba arabă, deoarece acest lucru poate stimula utilizarea produselor FEMENIN de mai mulți beneficiari din Turcia și din alte state partenere, având în vedere numărul mare de migranți proveniți din state vorbitoare de limba arabă.

4.3.4. Tutorialele video ale aplicației mobile de instruire pentru beneficiarii finali

Pentru a ajunge la cât mai multe femei migrante, ca beneficiari finali, și pentru a spori eficiența aplicației mobile, pot fi adăugate tutoriale video scurte, pentru aplicațiile personalizate prin intermediul aplicației mobile.

4.3.5. Mai puține materiale de citit

Modulele de învățare online (E-learning) ar trebui să fie oferite într-un mod cât mai interactiv posibil, pentru a le face ușor de urmărit și pentru a menține treaz interesul utilizatorilor. Videoclipurile, discuțiile, întrebările și activități mai practice pot îmbogăți conținutul platformei.

4.3.6. Profilul migrantului trebuie să fie bine definit pentru fiecare stat partener

Profilul migrantului și oportunitățile diferă de la un stat partener la altul. Pentru a facilita utilizarea produselor FEMENIN de către instituțiile de educație destinate adulților acestea trebuie să înțeleagă situația actuală a migrației în statul respectiv, pentru a putea elabora și adapta conținutul conform nevoilor proprii. În acest fel, poate fi asigurată validarea conținutului de predare.

4.3.7. Platforma de învățare online și Aplicația mobilă au contribuit la dezvoltarea competențelor digitale ale utilizatorilor-țintă

Unii participanți s-au confruntat cu probleme din cauză că nu erau familiarizați cu utilizarea instrumentelor digitale. Cu toate acestea, pe parcursul procedurii de implementare, ei s-au arătat mulțumiți de îmbunătățirea propriilor competențe digitale și a utilizării altor instrumente online, descrise în conținut.

4.3.8. Materialele și conținutul reprezintă resurse importante pentru transmiterea informațiilor preliminare despre antreprenoriat și competențe financiare și economice

Așa cum au afirmat utilizatorii-țintă, materialele și conținutul elaborate în cadrul proiectului FEMENIN reprezintă o resursă utilă în dobândirea informațiilor preliminare referitoare la antreprenoriat și la competențele financiare și economice. Ele contribuie totodată la elaborarea mai departe a conținutului privind subiectele-cheie ale proiectului.

5. Concluzii și recomandări

În timpul pandemiei de Covid-10, s-a dovedit că nevoia și cererea de cursuri în format digital și online este în continuă creștere, ceea ce a sporit și relevanța programei de predare FEMENIN Training Curriculum, a Platformei multi-lingvistice de învățare online și a Aplicației mobile de instruire, unul dintre obiectivele principale ale stimulării aptitudinilor digitale ale profesorilor și formatorilor de adulți și digitalizării conținutului de predare. În acest sens, un proiect precum FEMENIN, cu gama sa versatilă de conținut și informații inovatoare digitale, disponibile în domeniul extrem de important al competențelor financiare și economice, poate fi considerat o resursă valoroasă din punct de vedere al naturii sale adaptabile și transferabile la nivelul diverselor medii de învățare și muncă. Acesta este punctul forte al Platformei de învățare online și al Aplicației mobile, care a fost identificat în urma procesului de monitorizare și evaluare.

În scopul promovării validării, certificării și acreditării competențelor financiare și economice ale femeilor migrante, ar putea fi utilizate mai multe metode. Acestea se bazează pe feedback-ul obținut pe parcursul implementării proiectului pilot în statele partenere sub formă de concluzii și recomandări.

Recomandarea 1

Programa FEMENIN, Platforma multi-lingvistică de învățare online și Aplicația mobilă de instruire și/sau anumite părți din acestea pot fi integrate în programele de pregătire ale ONG-urilor și ale centrelor de pregătire care sprijină femeile migrante din statele partenere, sub formă de ofertă de pregătire non-formală. În cadrul acestei recomandări, rezultatele FEMENIN sunt utilizate sub formă de oferte de pregătire non-formală cu scopul de a transforma aceste tipuri de pregătire non-formală în activități de învățare continuă pe parcursul vieții și de a fi recunoscute de organismele competente printr-o certificare în urma unei evaluări și estimări.

În ceea ce privește recunoașterea activităților non-formale de învățare și formare, acestea sunt încă în faza de dezvoltare la nivelul Europei. Deși statele membre depun eforturi remarcabile pentru validarea formării non-formale, nu toate statele membre au pus în practică acele criterii de asigurare a calității și acele standard care sunt de nivel european. Așa cum se menționează în inventarul european al învățării⁶ non-formale și informale, validarea permite persoanelor să obțină parțial calificări prin credite și excepții, în timp ce alte tipuri de calificări și certificări non-formale și elaborarea unor specificații au rezultate mai puțin cuantificabile. Având în vedere această constatare, nu se poate garanta că implementarea rezultatelor FEMENIN ca ofertă de pregătire non-formală va conduce la validarea activităților de învățare, deoarece acest lucru se va petrece în context național, neexistând un program comun de pregătire FEMENIN. Cu toate acestea, este de menționat că certificarea generată pe platforma de învățare online FEMENIN poate contribui la procesul de validare.

Recomandarea 2

În cadrul uneia din concluziile implementărilor proiectului pilot s-a sugerat că **organizațiile partenere ar trebui să colaboreze cu universitățile în vederea integrării și dezvoltării ulterioare a Platformei multi-lingvistice de învățare online FEMENIN și a Aplicației mobile de instruire în cadrul propriilor programe, ca modalitate de acreditare și validare a acestora ca parte din sistemul educațional formal.**

⁶ https://www.cedefop.europa.eu/files/executive_summary_validation_inventory_2016_0.pdf

Alinierea rezultatelor FEMENIN la SECEEP și CEC facilitează recunoașterea și validarea în cadrul Programelor universitare și de educație superioară. Așa cum s-a afirmat în cadrul primei recomandări, acreditarea europeană în acest context nu este garantată întrucât nu va exista un program comun de pregătire în statele partenere și la nivelul întregii Europe, însă acest lucru nu împiedică promovarea recunoașterea activităților de învățare.

În ambele cazuri, este important de subliniat că rezultatele FEMENIN au fost elaborate și dezvoltate pe baza principiilor SECEEP, abordării rezultatelor învățării și definirii acestora conform nivelurilor CEC. Acest lucru asigură eventuala transferabilitate a acestora în cadrele de educație a adulților la nivelul întregii Europe. De asemenea, elaborarea unor exemple de activități de evaluare poate fi utilă pentru validarea rezultatelor învățării care, la rândul lor, pot îmbunătăți procesul de validare, certificare și acreditare.